

Dilazad *RAMANÊN AZAD*

*e-pirtûk
Zanîngeh*

*Ramanên
Azad*

Dilazad

2010 / Nisêbîn

Zanîngeh : 3
Rêza Kurdî : 2
e-pirtûk / e-kitap / e-book : 2
Ceribandin / Deneme : 2

Mafê weşandinê
ê Dilazad A. Ramazan TURGUT e.

Bi awayê ku çavkanî werê nivîsandin
hûn dikarin jiberbigrin û zêdebikin û belavbikin...

Berpirsyarê Giştî : Dilazad
Wêneyê Bergê Pêş : Dilazad
Sazkirina Berg : Dilazad
Amadekirina Çapê : Ridwan Xelîl
Edîtor : Dilazad
Rûpelsazî : Dilazad
Redaktor : Nûpelda
Pisporê Zanistî : Gulîstan Azad

Çapa Dijîtal
Zanîngeh

Çapa Yekem
Nisêbîn, 2010

Bo na pêwendîye
e-mail : zaningeh.net@gmail.com
tel : 0 505 235 53 24
web : www.zaningeh.net
Hesabê Poste : 6165091

Dilazad

A. Ramazan TURGUT

Zanîngeha Dîjle qedand.

Le ser çand û hûner û wejeyê dixebitê.

Nivîs û helbest û lêkolînên bi kurdî û ê bi tirkî di
kovarên cihê de hatine weşandin.

Yekem pirtûka helbestvan bi tirkî bi navê *“Hasretin Ağıtlar Yakılasıdır NÜPELDA’YA AĞIT”* di sala 2001ê de ji hela weşanên ‘İnsanca Yaşam’ ve hatibû weşandin.

Dûyemîn pirtûka nivîsakar ‘Destana Evînê’ bi kurdî di sala 2010a de ji hela weşanên ‘Zanîngeh’ ve hatibû weşandin.

Berhemên Nivîskar

- 1- *Hasretin Ağıtlar Yakılasıdır Nûpelda’ya Ağıt (Bi Tirkî) 2001*
- 2- *Destana Evînê (Bi Kurdî) 2010*
- 3- *Taşa Yazı Yazmak (Bi Tirkî) 2010 (e-pirtûk)*
- 4- *Ramanên Azad (Bi Kurdî) 2010 (e-pirtûk)*

Naverok

Li Ser Jiyanê Axaftinên Taybet / 7

Tûrikê Ramanên Azad / 19

Ji Kanîya Zanîne Çend Tilop / 28

Şîrename / 39

ez vê pirtûkê diyarî
kesên ku ji mirovahîye sûdgirtine
dikin.

LÎ SER JÎYANÊ AXAFTINÊN TAYBET

***Heta Smaîl negirî ava zemzem derneket.

*** Ê go Brahîm naşewitenê Xwedaye,
Ti tewanê agir tûneye.

*** Ger biraye Yusuf ew ne avetibane bîrê
Yusuf nedibû wezîrê Misrê.
Birastî xeletîyek e mezin kirine birayên Yusuf,
Lê Xwedê ev ji wezirtîya Yusuf re xiste sedem.

*** Mirov mîna daran a. Dar ji bizrikekî/tovekî şîndibe.
Bi av, roj, ax û hewaye mezin dibê. Heta digihe
gihaştîniye fekî û kulilka didê. Ku pîr dibê hino hino
çiqîlê/şaxê xwe xhar dikê. Mirov jî wek darê ye. Peşî ji
piçûkbûna xwe mezindibê û digihêjê. Dûvre hino hino pîr
dibe û ji hêzê dikevê.

*** Heyfe ku; her dem zilamekî neqenc hezar zilame qenc
xeradikê. Tu car hezar zilame qenc zilamekî nebaş baş
nekirîye.

*** Rihe mirovan lewitîbê bedena (laşe) wa jî dilewitê.

*** Jin mîna welatan e.

Destxistina wa na pîrr bi zahmet e.

Ku bi destket, kefxweşîya wan hêjaya bi destxistina
wa na.

*** Di welat e min de ez kirme mêvan,

Û mêvane min bûne xwedî mal.

*** Geh tilopek bûm di deryaye de

Geh deryayek bûm di tilopekê de.

*** Zaroktîya min bi pîrsgirekên mezina derbasbû. Min ti
car zaroktîya xwe ne jiyand.

*** Jîyan li ser wate hatiye avakirin. Hemu tişte ku heye
ne bihebuna xwe, lê bi wateya xwe tê naskirin. Ger wate ji
jîyana mirovan werê rakirin mirov û jîyana mirovan mîna
darekî hişk û ziwa dimênê.

Bêje jî biwate biqîmet û birûmet dibê. Ger wate ji nav
bêje werê derxistin bêje ji gotineke hişk û ziwa pêve naçê
wirde.

Ger ji gotinên Mewlana, Yunus Emre, Xanî, Cizîrî û
Teyran wate werê rakirin ew beje dibin çi?

*** Azman û derya wares azadiya bê dawîne.

*** Jiyana şervana ji ya miroven dî cûdaye. Şervan tu car nakevê kefa dinye, xweşîya dinye. Şervan dibe hîşe xwe ne berdê ser zewacê.

*** Mirov çiqas bidê wulqasî tê dest. Cihê tişte diçê tê dagirtin.

*** Dîn heta xisare nedin mirovan çêdibê ku gotinên van bi hikmetbin.

*** Mirov di jiyana xwe de gelek tişt da dide hev. Demek duvre yek bi yek wan tavejê.

*** Mejîye me bûye tinge agahîya û zanîne. Bikaranîna zanîn û agahîyen me tûne ye. Tahbeke/xebateke zêdeye em didine xwe. Lê belê em bi vê tahbê/xebatê kefxweşdibin ku em dikin.

*** Mirov ji gihaştina xwe pêve, dest bi karê dinye dike. Hemû kar û xebatê mirovan ji bo jiyanê hesan û rehet e. Evqas zahmetî û şkenca kar û xebatê dinye mirovan tu car nagihijênê dilrehetîye. Jiyana mirova li ber bayê xwe difirenê. Hem jiyana mirov ji serî heta binî li gor merca tê gûhartin.

*** Jiyan bi xwe razeke/sirake. Mirov çiqas li raza jiyane digere jiyane ewqas li ber mirov xerîb dibê. Hem dabûna jiyane ji bo carekê teneye. Jiyan bi du awaya tê jiyandin.

- 1- Di jiyane de tiştin dibin, bê destura mirovin. Hem hêza mirov nikare pêşîya van bûyera bigre. Bi awayekî li hemberê mirov dertên.
- 2- Di jiyane de tiştin hene ku bi kirinen mirov çêdibin. Ji bo destxistina va na xebata mirovan pêwîst dibê.

*** Her sal darek diçênim,
Duwazdeh çiqile/şax e,
Sê sed û şeş û penç pel e,
Her roj yek pel diwêşê.

*** Mirov zaroktîya xwe û xortanîya xwe ji bo kamilîye/gihîştine diqadîne. Hemû kar û xebat ji bo navekî bi rûmet bi dest bixê. Piştî bi destxistina nave xwe demeke kin bi vî navî, xwe bi miroven dî dide naskirin. Piştî mirovan ew kes naskirin li gor naskirina xwe pêre danûstandine dikin. Piştî bi nave xwe tevgera xwe kirin li hemberê mirov astengeke dî derdikevê. Ev asteng parastina nave xwe ye. Parastina nav pirr zor û zahmetîye dixwazê.

*** Carna koçberkin ji mala xwe, ji wêlate xwe. Koçberî mirovan dikemilênê. Kesa xwedî hêzdikê.

*** Hûner ji siyasete azade. Lê hûner siyasete terbiye dike.

*** Tevgerîya mirovan li gor sedema ye. Ger sedem li pêşîya mirov ne amadebê, mirov nikarê ti tiştî bikê.

*** Mirov bi qasî duaye le hatine kirin dijê. Li ser mirovan bandûra duaya bêhed û bêhesab e. Ger li mirovekî dua werin kirin û li rexê dî nifir lê werin kirin ê ku dijwarbe ew kes bi saya wana jiyana xwe didomê.

*** Di dîroka jiyana dinyêdê heta neha bi hezara şer û pêvçûn çêbune.

Bi milyonan mirov di bin doza xwe de jiyana xwe ji dest dana.

Gelo van mirovan ji bo çi şer dikirin? Çima xwe didan kûştin? Ji ber çi? Ana ger di destê wan miroven ku xwe dane kûştinde firseteke hatina dinye hebana yê bi hazar carî bi heyf gazin û gilîye xwe ye bênin ziman û ye li zaroke xweyî pişt mayî nifira bixwînin.

Lê belê ev ji heye ku mirov ji bo tiştina dijê. Ya yekem ji bo rûmeta xwe dijê. Ya duduyan ji bo bi dest xistina hesanîyeke jiyane ye. Hem hin mirov armanceke pîroz li pêşîya xwe dibînin.

*** Her dewletek terorîst e xwe bi destê xwe avadikê. Di dinyede tu kes ji rojbûne ve ne terorîst e. Lê belê mercên jiyane mirovan di çavên hina de dixê terorîst. Hem xwestina mafê mirovanî, xwestina azadî ji rexê dewletave bi navê terorîst tê binavkirin. Heyfe ku maf xwazî bi navê terorîst tê binavkirin.

Hem balkeşîyeke jiyaneye ku terorîstê her dewletekê heye. Heye ku dewlet ji bo nebaşîye xwe, zilm û zorîye xwe, bê dadîya xwe perdebike bi deste hilanî rexistinen terorîstî avadikê.

*** Parsek; ji xîzana dirava û alîkarîye dixwazin. Pêwiste ku ji maldara û ji dewlemenda bixwazin.

*** Li welatême hezkirin û evîn ji mecburîyetê ye. Derdême gelekin lê derman hindikin.

*** Mirov mîna keştîyekê ye. Jiyan deryaye. Ba dem e. Xwe li ber ba berde. Le dema ba tu birî rêyeke nebaş berê keştîya xwe ji ber ba vegeîne.

*** Marîfet ne bi zilme debarkirina gel e, belkî marîfet bi dadî idarekirina mirovaye.

*** Mirov xwedî hêz e. Lê ev hêz li hember qudreta Ellah bêçare dimênê. Hêza di deste mirovde û hêza bikaranîna mirov heta sînore qudreta Ellah e. Mirov nikarê germa roje rakê lê belê kare xwe ji germe biparezê. Hem nikarê belaye sirûştî ji masete rakê. Lê belê kare bi xisareke kêrn û hindik xwe ji belaye sirûştî biparezê.

*** Em derûvanin. Pêşî li hembere xwe derûvanin. Mirovatîya me bi qasî rastgotina me ye. Di jiyana mirovatîyede peyxember ne têde hemu kes bi kêmasîye. Gotinen me û kirinen me nebûne yek. Ev rewş li hembere miroven dî giraniya nave me hildiweşîne.

*** Jiyana mirov bi awayekî balkeş û bûyerên razanî didome. Ji bo têgihîştina van raza hem hişekî bihêz û danakê Xwedê pêwîste. Ji têgihîştina raza jiyane dîtineke kûr û zirav, xwendineke hem pirtûkî û hem siruştî, ger û lêkolîneke hêja, wane girtineke birûmet pêwîste. Di jiyane de bi qasî kirinen mirov deste qadere heye. Hem de vera deste mirov nagihîye deste qadere digihîye. Bawerîya Ellah zanîneke kûr û fereh hîni mirovan dikê. Birastî hemû tişt ji bo mirov hatiye afirandin. Lê belê li gor mercen jiyane mirov ji tiştê kar dibînê. Rastîyeke jiyane ku hemû tiştê hatiye afirandin yê rojê bidawîbê. Li gor vê zagona Rabbanî tû kes ne bêdawîye. Birastî kese xwe li ber hemû bayê jiyane berdidin jiyana xwe bê bela derbasdikin. Lê ev rastî heye ku mirove xwe li ber hemû baya berdide ne mirovên xwedî rûmetin. Rûmetî cûdatîye dixwazê. Cûdatîya ji hemû tiştê nebaş, neqenc dixwaze. Hem rûmetê karekî wateyîye. Kesen bi wate li bûyera dinerê dizanê giranbihaya jiyana e.

*** Xwendina pirtûka deryaya. Mirov her çiqas bikevê vê deryaye dawîya wê nayêne. Her pirtûk li gora wateya xwe bi qîmete. Pirtûkê hêja mîna gêncînîyane. Lê mixabin mirov wek her dem qîmete gêncînîye dirav ne têde nizanê. Ji bo mirov hebê nebê dirav tene gêncînî tê hesapkirin. Ji ber vena ku herdem di dinye de şer û gengeşî hene. Jiyaneke bi rûmet mirove dema me dinavbera xwe de avanekirina.

Tû kes ji zanaya pirsê zaninstî û pirse jiyanî napirse. Li ser berjewendê diravî hemû tişte xwe feda dike lê ji bo zanîneke hêja tu car xisareke piçûk jî na ênê ber çave xwe.

*** Xîzanî mirova hem nezan dike hem gemarî dike. Birasti paqijî û zanîna mirovên zengîn ne ji rûmetîya wanaya. Belkî ji serî heta binî ji zengînîye tê.

*** Ware ku mirova ji xwe nehesibênê ewder ji yekî re nabe welat.

*** Şîrete mêranî li zaroke xwebikin. Bi şîrete tirse, bi şîrete reziltî tu kes bi sernakevê. Hem şîret pewiste ku bi ceger û bi werekîbê. Bi şîrete hêja zarok ji qelsbûnê xilasdibin. Li hembere tehlûkeye dinye xwe parastin tişteki başe. Hem jiyan carna berçav anîna tehlûkaya. Jiyaneke bê tehlûke bi dawîbûye.

*** Mirovên welate me bi zimane dagirgerê xwe diaxivin. Hem vê axaftine ji xwe re dixine şeref. Pesne xwe bi axaftina zimanekî biyanî didin. Lê belê bi zimane xwe nikarin biaxivin. Û ji vê nezanîye fedî/şerm nakin. Bi kenekî tahl dikenin.

Di demeke ku mirov ji zimane dayika xwe dûrdibin ez li ser ziman dixebitim û bi vî zimanî kûl û derd û şahî û hêjarî û dewlemendîye xwe tênim ziman.

Li hemû bajar û navçe û gund û tar û kolanan zarokên gelê me bi zimanên dagirgerê xwe dipeyîvin. Dê û bave van zaroka bi axaftina zaroken xwe ya axaftina zimane biyani kefxweşdibin. Zarokên welatê me biqasî ferbuna zimane biyanî dûrî zimane xweyî siruştî/zimanedayîkî dibin. Hem tiştêkî balkeşe ku pir mirov ji zimane xwe fedî dikin. Miroven meyî koçberî bajara bûne zaroken xwe ferî zimane xwe nakin. Hem ew bi xwe ji zimane xwe roj bi roj windadikin. Dê û bav zimanedayîkî li zaroke xwe qedexe dikin ji ber ku zarokên van zû hînî zimane biyanî bibin. Heyf hezar carî heyf ku gele me yî azadxwaz ketîye rewşekê halo ya lewitî. Xebînet hezar carî xebînet ku mirovên xwe berevane/parezvanê niştîman dihesibenîn hem xwe û hem zarokên xwe dûrî zimane xwe dikin. Hem mafgerê me ji toreya me dûrin. Li ser nave me di xebitin le di armanca wanda em tînin. Me ji bo armance xwe dixine navgîn. Me di xebitenîn ew behna xwe diberdin. Xwehdana me di herike ew li havingeha ling tavejin ser ling. Em têne kûştin, têne birindar ew li ser me hêza xwe qewîndikin.

Li hemberê van tiştê neyînî daxwazîyaminî hînbûna ziman ji bo rûmeta mi ne. Hem mîna hemû zimana Xweda zimane me jî afirandîya. Hem her ziman ayeteke/delîleke Xwedê'ye.

*** Pir caran xîzanî tevgera li gor nefsame
sekinandiye/rawestandiye. Bi sedema xîzanîye me destê
xwe ji gelek tiştê dûrhişt.

Hem çavtengîya me ne ji sirûştîya mirovanîya me ye.
Belkî ji nînbûn û tûnebûna me ye.

*** Bedewbûn li gor nerîn û dîtin û zanîn û toreya
mirovan tê gûhartin. Her çiqas bedewbûn bala mirova
bikşenê jî ev sedeme ku me jimartin ji ber çav nayen
windakirin.

*** Armanca jiyana mirovan dîtin û bikaranîna rastîye ye.

*** Heta nîha min bi Kurdî diramand û bi Tirkî
dinivîsand. Ana bi Tirkî diremînim û bi Kurdî dinivîsim.
Piştî sed salî mirovên ku wê deme bijîn ye bi hale me yî
niha têra xwe bikenin. Ev mirovên ku zimane Kurdî
qedexe kirine ye bi navekî reş û nefrîn kevîne dîrokê de.
Dîrok tû carî mirovên zordest û ê bêrûmet efû nake. Hem
dîrokeke derewan pesne wana bide jî miroven mafe wana
hatiye xwarin mafe xwe li zalima helal nakin.

*** Birastî her çiqas hînî zimane xwe dibim têdigihîşim
ku zimane me ji bo vegotîna têra xwe dewlemende. Bi
rastî mirov çiqasî nezanbê wulqasî nizane ku nezan e.
Mirov di derya nezanîyede wundadibê. Lê xwe dîtin karek
û xebateke pir hêja dixwazê.

*** Ma heta kengi ev jiyana bi rezîltî, bi xîzanî? Kendalê di navbera mirovên xîzan û zengîn ji kûrbûnê bine wê xûyanakê. Heyfa rûmeta mirovatîyê.

*** Di dewleteke de ji bo ewlayîyê artêş/leşker pêwîst e. Hem ji bo parastina dijminên derveyî hem ji bo maf parastina mirovên hûndûrî artêş pêwîst e. Lê belê artêş pêwîst e ku ewlayîye bide mirovan. Dema mirov çav hêzen leşkerî kir pêwîst e ku kefxweş û dilşa bibê. Lê mixabin dewleta em tê de dijin dema mirov çav leşkera dewlete dikin bi nefrîn li wana meyzedikin. Hem dîtina leşker pêwîste ku wêrektî da ba gele xwe. Mirov ji leşkera xwe pêwîste ku netirsê. Hem leşker ji ciwanan gel hatiye damezrandin. Lê ew ciwan dikevin bin fermane leşkerîde.

*** Zaroktîya xwe bi jiyaneke zîlamî derbaskir. Ne zaroktî di destê me de ma, ne zîlamtî para me ket. Heta em têgihîştin rastîya jiyaneke temene me bi xeletîya, çewtiya derbasbû. Şopê ku me ajotin nerastbûn. Em hatin xepandin. Hem bi ol, bi cand, bi kesatî, bi zanistî, bi hostayî em hatin xapandin. Me digot emê dîrokê pey xwe de biajon. Lê mixabin em di nav pelê dîrokê de hatin windakirin.

*** Heyf û mixabîyeke pir balkeş e keçike dema me li ku derê xortekî avare, serserî, berdoş, beredayî hebê pêre dikevin pêwendîya evînê. Hem ev keçik bedewin hem xweşikîn lê belê kêmhîşîn. Ger ku ne kêmhîşbana yê pêwendîye xwe ji miroven tolaz qutbikirina.

*** Bidest xistina agahîya û zanîne gelek hesan e. Li hembere vena piranîya mirovan ji zanîne xwe dûr digrin. Mirov bi piranî xwe bi tişte vala dilebikênê.

Hem tingê zanîne çêbûn e. Hem hişême bûye tingê zanîna. Li hember van zanîna gelek caran mirov ya rastî ji nav ya xelet nikarê derxê.

31.12.2005 Nisêbîn

Nûbihar 98

TÛRIKÊ RAMANÊN AZAD

- Di diroka mirovatîyêde herdem zilam serlîstikvanin, jin figûranin.

- Hemû evîndarên ku negihaştine hev bûne destan/qawl.

- Di jiyana me de ti tişt bi dilême çênebûye. Ji gelek sedema daxwaziye me nehatine bicih. Her dem jiyana me li gor kesen ku pewendiye wa bi me re hene tê meşandin. Azadiya kesatîya me di nav civakêde hatiye birîn.

Û bêçaretî... dora me pêçaya. Em li ber ba têne firandin.

- Miroven ku bikevê dozên mezin ger ku ew piçûkbin jî mezindibin.

- Li devera ku tû tiştêkî nekê, cihê xwe bigûharîn e, ji bo ku tû gelek tišta bikê derdoreke xwe çêbike.

- Jiyana mirov li ser dû civaka avabuye.

1- civaka çandinîyê

2- civaka çinînê/xwarinê

Mixabin ku îro bi piranî mirov ji hêla çinînê xwe dihesibênin. Ev tê jibîrkin ku heta tiştêk neyê çandin nayê çinîn. Lê miroven hemdemî vê rastîye piştguh dikin. Ji bo vênaye ku navbera mirovande pirsgirêkên mezin derdikevin.

- Di gerdûnêde hemû tişt bihevre girêdayîye. Ji tiştê piçûk heta tiştê mezin pergalek di navbera hemû tiştî de heye. Di nav hemû afirandîyanda pergalek heye. Sîstema di bedena mirovde di awayîya gerdunêde heye.

- Li Mezopotamya mirov di temenekî zû de pîrdibin. Zilamê Mezopotamya li hember hemû xayîntiya mêranîye ji dest bernadê. Pîreken Mezopotamya dayiktîye, pîrektîye û mirovatîye bihevre dijê. Şêrê çiyayê Mezopotamya birîndarin, xerîbin û ji xwefihêtin.

- Ji bo tiştê ku encama wa newê gûhartin serê xwe ne êşên e. Bi piranî mirov xwe ji bo tiştê ku nikarê bigûharîne acizdibê.

- Di jiyane de hemû tişt bi mirov re bi pêwendîye. Ji bo jiyana mirovan hemû awayî û hemû kirin razake jiyana mirov e.

- Ji sedema aborî navbera mirova de rehm nemaye. Biqasî ku mirov qiyet di de alave xwe na dê kûr, keç û nasê xwe.

- Miroven mezin bi hicretê (goçberîye) mezindibin.

- Me go dayika nekujin,
Zarok kuştin.
Nizanîbûn ku
Mirina her zarokekî mirina dayikekêye.

- Karê bi zahmet nîne. Mirov hewceye çibê, kirine wî karî lê zahmet naye. Ji ber ku nanê wî jê derdikevê.

- Di tekoşîna doza de her kes dibê ya ji destê wî werê bikê. Dibe ku ti kes di tekoşînê de li serpiştta mirovên hevaldozê xwe zengîn nebê. Dema ku zengîn bibê, xayîntî di vê meselê de derdikevê meydanê.

- Evîn, mirova dikemilênê. Ji ber vêna bi evîn bijîn. Evîndarê kesen ku qeş û rast û bedewbin. Evîn mirova ji nav çirava derdixê nav bexçê gula.

- Ji bo ku rastîyekê bidestbixim, Min gelek xeletî kirin.

- Sedema gelek karen nebaş aborîye. Şeytan bi xwe xefkê aborî divedê.

- Tiştêkî bê sedem nîne û bê sedem çênabê. Hemu buyer û kirin li gor sedeman çêdibin. Naxwe dibê ji bo çareserkirina pirsgerêkên mirovatî û civakî dibê li sedema wa werê meyzekirin.

- Jiyana mirov dibê roj bi roj pêşde herê. Hiş mirov gav bi gav dibe fereh û kûr bibê. Zanin û tegihiştina jiyane bi nerîneke kûr û fereh çêdibê. Rastîyek heye ku naye windakirin. Bi buhûrandina temende mirov têdigihije ku jiyane de gelek derû hene.

- Heyfa vê jiyana em têde. Gelek caran li dijî ramanên xwe û li dijî bawerîye xwe jiyana xwe didomin.

- Wek hemû kesê cîhane mafê meyî jiyane heye. Di jiyane de bi nave mirovahî ti kes ji kesen dî ne xwedî taybetîye ye. Lê kes bi hûnere xwe jev cûdane. Hebûna dewleta ji bo ewlayîya kesana. Hêzen dewlet a ê leşkerî ji bo parastina mafê mirovana. Ne go ji bo mirova kolebikê. Dibê zagon ne dijî azadîya raman û jiyana mirovabê. Hem giredayî netewekî ne bi xwestina mirova ya bi azadîye. Dê û bave mirov çî netewbê kesen ji wan çêdibe dibine ew netew. Hem mafê jiyandina hemû netewa heye. Kesen vî mafî qedexe bikê zordar e, zalim e, bêrûmet e. Ê kesen xwedî rûmet li hemberî van zordara dibe tekoşînê bikê. Di jiyana mirovahîyede mafê herî girîng jiyana bixweye.

- Li hember gelek rewşa mirov dikevê tengasîye. Pir caran mirov ji jiyana xwe acizdibê. Li cîhna tişte ne bûyî dibin.

Mirov çiqas mezin dibe wulqas ji jiyane û ji hebûne agahdardibê. Her agahîyek ji yekî re dibê tecrûbe/hêçan. Bikaranîna hêçana jiyana mirov dikevê pergalekê dê. Bûyer û serpêkhatîyen mirovan di demen dûvdirejde dikevin serhev û ji bo mirovahîye dibê rêber.

- Sedema çalakîyen mirova hene. Ti tişt bê sedem çênabê. Dema yek li pirsgirêkê civakê dinerê di bingeha hemû girekada mafxwarin heye. Ger miroven ku civakê avadîkin di hemû kar û xebatê xwe de bimafi tevgerbikin gireken ku civakê xeradîkin yê ji meydana êne rakirin. Bi vî awayî civakeke ku tê xeyalkirin yê avabibê.

Di civakêde dema pirsgirêkê derket dibê pêşî yek li bingeha wê binerê. Hem li hember zagonên ceza kirina tewanan ê karê hişmendîyêye. Tê wê watê ku sedeme kirinên karen nebaş li ser bingehê jidahî hatiye giredan. Tu mirov ku her çiqas bêrûmet bê jî naxwazê di nav civakêde nave wî bi nebaşî derkevê. Her kes dizane ku navê yekî bi nebaşî derket ewleyayîya civakê bi wana nayê. Ji bo vîna heta sedemeke giran nekeve meydana tû kes karen nebaş nakê. Lê dema karen nebaş derketin meydana dibe ku mirov li bingeha van kara binerê. Ê ku bi çavekî kûr û fereh binere yê bîbînê ku kirinen hemû çalakîyan bi sedema mafxwarinê ne. Ti mirov bêsedem dizîye nake. Ti mirov bêsedem kesen dî nakuje, erîşe li ser kesen dî nakê, eşkîyatîye û kelaşîye nakê. Hetta ti kes bê sedem erîşî namusa kesen dî nakê. Her çiqas erîşkirina namusa maf xwarina miroven bêtewan bê jî ê go vî kare nebaş dikê bi sedemeke dike.

- Raman û bawerîyen mirovan celeb celebîn.

Biqasî hejmera mirovan raman û nêrînen mirovan hene. Di jiyana mirovahîyede tişte pîroz têne dîtin pirin. Lê tişteki li ber çave ku tişte ji hin mirovan re pîrozîn ji miroven dî re naye ti watê.

Çemê Ganj ji Hîndûya re pîroze lê ji bo miroven dî çemêki ku di herikê. Çêlek ji bo Hîndûya pîroze lê ji bo gelen dî tê wateya goşt.

Tevrat ji bo Cihûya pîroze lê li gor mislimana pirtûka ku hatiye gûhartine. Yek dikarê van mîneka gelekî zêdebikê. Hem gelek bawerî hene ku dema mirov wana dibîhîse hiş di serê mirovde namîne. Lê çi bikin. Mişterîye hemû bawerîya û ramana hene. Her çiqas ramanek dûrî aqilbê jî ê ku yê xwe bi wî ramanîve giredê yê çêbibin.

- Min di go: em zaroken Adem in,
Em pev dane kûştin,
Min di go: em zarokên Nuh in
Em jev par par kirin,
Min di go: em zaroken Brahîm in
Neyartî xistin navberamede.

- Raman û felsefe û ol ger jiyaneke xweş û rehet nişanî mirovan nekin, nikarin xwe pêşxin. Hem nikarin belavbibin. Ji bo ku ramanek belavbibe dibê di encama xebatêde mizgînîya şahîyekê bidê.

- Di jiyana mirovde tişte ne weke tinebûnêye. Tinebûn bingeha bêçaretîyeye. Bêçaretî jiyana mirov li mirov dixê jahr. Hem jahreke wiloye ku her çiqas tû jê birevê ew bi sertede tê.

- Her xisar ne xisare,
Di xisarada jî kar heye.

- Hem netew û hem civak xwedî kesatîyekênê.
Netewek û civakek li gor kesatîya xwe têne naskirin.
Mirov kesatîya xwe ji civaka têde bi destdixê. Kesatîya
civakê bandûreke zexm û qewîn li ser mirovan dikê.

- Bi çavên dinye mirov dû celebîn. Yek ê ku dixebite,
ya dudoyan ê ku li ser xebatê xebatkara jiyana xwe
didomê. Ger di navbera xebatkar û xwarinkera de
hevparîyek tûnebê yê şer derkevê.

- Aqil/hiş nîmeteke pir hêjaye. Aqil/hiş ji kesan qiymet
dixwazê. Cihê kû aqil rê jixwere nabînê ji wir diçê.

- Her şoreş ji bo şoreşxwaz ronîyê, ji bo ê hember
şoreş tarîtiye bi xwe re tîne.

- Di jiyana mirovekî de tişteki awarte tûnebê ne hejaye
ku jiyana wî werê nivîsandin.

- Çand hem hebûna yekî ye hem hebûna gel e. Di nav
çandê de ziman, ol, edet, tore, dîrok, erdzanin, baweri,
hezkirin heye.

Mirov bi çanda xwe di nav gelde tê naskirin. Çanda
yekî çiqasî ferah bê jiyana wî wulqasî bi renge.

- Jiyana mirov kin e. Temen ji bo bicîh anîna arzû û daxwazên mirov gelekî kin e. Her roja ku diçê ji rojen jiyana mirov diçê. Li hember vê kin temenê xwestekê mirov gelekin. Ji bo bi cîh anîna wana gelekî xebat pêwistdibê.

Demê meyî vala derbasdibin gelekin. Pir caran heya me ji me namînê bê çawa temene me derbasbûye. Dibê em bi karekî tenê qîma xwe neyênin. Ji bo debarkirina jiyane karek pêwiste lê hemû jiyana li ser wî karî dibê neyê avakirin. Roj bi roj dibê em hînî tiştê nû bibin. Roj û demên ku vala derbasdibin dibê werin dagirtin. Birastî em xwe bi tişte vala gelekî dilebikênin. Jiyana mirov bi qademaya. Zaroktî bingeha hemû jiyana mirov e. Zaroktî ji bo ferbûna jiyane. Dibê zarok hêdî hêdî hînî dinyê bibin. Ji bo xortanîyeke hêja dibe zaroktîyeke birûmet hatibê jiyandin. Xortanî dema bidawîkirina kêmasîyaye. Ya rast di zaroktîyede çêtir mirov dikarê kemasîye xwe sazkarbikê lê ciwanî ji bo ku hêz di destdê heye ji bo gihaştinê demeke pir hêjaya. Mixabin ji nezanînê pir caran xort peywira xweyî eslî jibîrdikin. Hem bi telkîna derdore û toreyen biyanî xort xwe li ber bayê nefsa xwe diberdin. Ji bo vêna ti tiştî bidestnaxin. Roje xwe bi erzanî ji dest derdixin. Hem bi serde xisaren mezin dikin. Li gor hişmeşandine ê ku rojekê kar nekê tê wê watê ku di xisarêdeye. Ya rast ne ku ciwan xwe ji şahîyen dinye dûrbigrin. Lê dibê ku sînore jiyane derbasnekin. Li gor derfeten jiyane dibê ku mirov rê bidê jiyana xwe.

- Faqîrtî bi du awaya.
Yek faqîrtîya aqilmendî.
Yek faqîrtîya dewlemendî yanî bê diravîye.
Ya pêşî li marîfetê, ya duduyan li navûdengîyê di meyzêne.

Faqîrtîya zor a aqilmendîyê ye. Faqîrtîya aqilmendî mirovan ji însanîyetê derdixê. Faqîrtîya dirava mirova li dinyayê şepirzedikê.

- Zanabûn hişyarbûna. Li hemberê hemû tiştî şiyarîya. Zanabûn gencînîyeke hilanîye. Ê go lê ne gerê nabînê. Ji bo dîtina we gelek xebat û kar pêwîste. Di vê xebatê de dibê mirov xwe bijdênê. Bê xebat zanîn nakevê desta da. Zanina baş ewe ku bi zahmetî yek bi dest bixê. Pey zahmetê re rahatî yanî rahmet heye. Zanabûn rêberekî roja zorêye. Zanabûn her çiqasî bi xebata yekî bê jî, dana zanabûnê bi danîna Xwedê ye. Xebat sedema danînêye.

20.11.2006

Nûbihar 104

JÎ KANÎYA ZANÎNÊ ÇEND TÎLOP

Ev gotinên pêşîyan me bi hedaneke/sabreke mezin û di demeke duvdirej de hatine nivîsandin. Di nava sê/3 sala de min ev gotin ji devê ciya/dayika xwe bihistin û ji ber ku ji bîramin neçin di dema ku min dibihist di wê demedê dinivîsî. Ev gotin li civata li gora bûyerên ku çêdibûn di hatin gotin. Bi taybetî pîreken cîranan di hatin mala me û diaxivîn. Carna nasen me di hatin mevandariya me diaxivîn. Dema min pêşgotin ji devê wa dibihist dúbarekirina gotinan ji wa dixwest. Ji ber ku rast binvîsênim. Bi taybet ciyamin/dayikamin kanîya gotinên pêşîyanbû.

Ji bo çanda mirovatî min ev nivîsîn. Hem ji ber ku rojek werê ez ne bêjim ka min ji bo çanda xwe çikîr? A rast ev xebat ne tiştekî gelek giran û bihaye, lê ya ji destê min hat evbû. Bi vê xebat û lêkolîna piçûk ez gelek kefxweşbûm. Ji bona alîkarîye ji ciya/dayika xwe Latîfa û kesên ku min ev gotin ji devê wan girtin re gelek spas dikim.

Bi gotinen kin wateyen berferêh armanca pêşgotinaye. Ev gotin bi tecrûbeyên bav û kal, dê û dayêpîra hatina avakirin. Bi awayekî emanetî gihâştiye me, em jî bikaranîna wa emanetî zar û zaroken xwe bikin. Hem di bê neyê jibîr kirin ku şarezahî/medenîyet bi gihâştina raman û tecrêbeya avadibê.

Pêşgotin kanîyeke. Min ji vê kanîyê çend tilop av wexwar. Min dît ku meze/tahma ava kanîye gelekî xweşe, min xwest mirovên dî jî ji vê avê têr vexwûn.

Ev pêşgotin ji bihîstina devan hatina girtin. Fermo ji kanîya zanîne çend tilopa vexwûn...

- 1- Hevalê hevala hene lê malê wan jev durin.
- 2- Kêlê mirîyan tebaya mirîyan nakin.
- 3- Xwedye sebre (hedanê), melîke Misre.
- 4- Pîrîtî û sed eybîtî (şermîtî).
- 5- Gireka ku bi desta vebê çima ti bi deva divekê.
- 6- Destê xwarinê dirêje.
- 7- Ciya (dayika) kurkî (kurekî) bê îmane (bê bawerîye).
- 8- Bi xêra lawa yek dixwê nan û helawa.
- 9- Êmerê çu Aferê, hat kerê berê.
- 10- Anîna bûka germe germe, heme di berberîyê de nerme nerme.

- 11- Bûkê benin ji mala mezin, qelenê we bidin bi hazar û hin.
- 12- Çawa mîro/morî kara xweyî zivistane dikê, gerek (pewiste) însan (mirov) jî qute male bîde hev.
- 13- Nan û xwê, xwê bi manî (bi wate).
- 14- Heft xwuha werîsek ji biraya xwerê xelasnekirin.
- 15- Bejnî hakîmî, malî mitirbî.
- 16- Xeberê (nûçê) bê ara (bê şerma), evarê dikeve qule diwara, sibahî dirabin eynî emel (xebat) û kare.
- 17- Şêx nebatina (navînî) lêbelê gelek tişt bi sere wî hatina.
- 18- Nane wî liber ave çu, go ber xêra bave min bê.
- 19- Xweş xebere (nûçeye) lê min jê ne bawere.
- 20- **Ava hedî hedî mi je acep dîtî.**

21- Benkê çaroxê bimêne hayirî, li nextê (qelen) nemêne hayirî.

22- Bertîl kevira nerm dike.

23- Ne ji fesat û êwanîyê bê yê rovî robinîro (robinîvro) çê sûkê.

24- Mala têra, kevanî şêr e.

25- Şujina çave xwe nabîne, gesine çave xelqe (miroven dî) dibîne.

26- Jina bidin jinmirya, kera bidin kermirya.

27- Gûndeke û gindoreke.

28- Geyaye hewşê tahle.

29- Deng ji gîska gurî neçû, çû li sere kanîye rî.

30- Deynê asê, jê bike parsê. (le bipirse)

- 31- Xewa bihara girane.
- 32- Mirin kone Erebiye, li ber (devê) derîye hemû kesîye.
- 33- Mirin ji mijgule çava nezîktire.
- 34- Şitaxalî (peyîv) pelê pîvazeye.
- 35- Xelk (mirov) geha Besrayê,
Em gehan Rasayê. (Rasayê; devereke nezîkî Besrayê
ye.)
- 36- Keça mîrkî û ya gîzîrkî (alîkare mîr) ketne ber nîrkî.
- 37- Rovîkî gerok ji gurkî giredayî çêtire.
- 38- Hebê şirik û şirik nebê keser (Behnteng) û kulik
(hestir).
- 39- Nîsan bûka welat e.
- 40- Ji welî xwelî, ji xwelî welî dertê.

- 41- Xwezî ez bûka xerîba ma, da wesfe (pesnê) mala bave xwe kiribana.
- 42- Arvanê dawêtê bûbû arvanekî xêrê. (ji bo ê mirî)
- 43- Şerê xwedîtîyê weke girê kotîtiye ye. (nexweşîyeke lewitandine ye)
- 44- Bihar bûka welat e.
- 45- Mala pîre stara pîrê.
- 46- Ê bê ker e bê mefer e.
- 47- Heçî bi male, bi xaltîk û xale.
- 48- Mêr dimire nav jê dimênê, ga dimire çerm jê dimênê.
- 49- Mal bi du pîran ma herduka lihevnekir.
- 50- Bitrîtî ji gayê çoht re namênê.

- 51- Ku agir ket çiyê darê tîr û ê hişk pevra dişewitênê.
52- Heta min xwe naskir emre (temenê) xwe xilaskir.
53- Go ga ketin kêr zafin (gelekin)
54- Şuxul (kar) çek e, li ber xwe ke, ku lazimbû
(pewistbû) veke.
55- Deng bi zerike ket çî rast çî derû.
56- Ê bi lingkî (pîkî) hemberê gundkî
57- Ê ce bixwe kuware yê ce derxê.
58- Hewîya hewî xweşik kir,
jintîya jintî jêhatî kir.
59- Heçî firîke dinya alem şîrîke. (Firîk: tişte bi lib minak
hinar, tû, genim.....)
60- Min rezek danî bi nezanî.
Xelk'e (miroven dîn) hat go em xwedî tû cinanî
(gotineke pîrejinekêye. Ji bo bûka xwe gotiye)

- 61- Ciya/dayika diza dudo tirra dikê.
Yek ji tirsâ,
Yek ji eşka
- 62- Mêr bi simbêl,
jin bi xeftan,
ker bi kurtan.
- 63- Bîra go te jê av vexwart kevir ne avejîyê.
- 64- Ji qahrê dikevê bahrê. (Mirov ji qahrê dikevê bahrê)
- 65- Xelk (mirov) bi xalê xwe xerîqîn em bi ê xwe xeniqîn.
- 66- Şuxul (kar) şêr e ku te rahiştîyê dibê rovî.
- 67- Devera ku keyfa wê tê bilbile,
devera ku keyfa wê nayê pişkul e.
- 68- Dersa dê hilandiya/standiya. (ji bo kesen ku li deya xwe hatîye)
- 69- Mevan û zêdekarî.
- 70- Ji sisik kê mahserkê dideynê. (Mahser: qoncala ku tirî ji bo bibê dims dixinêde.)

- 71- Bere girtiyê heps û zîndanên bê,
Ber ne mirîyê goristanên bê.
- 72- Ha di tûr da, ha di ûr de...
- 73- Dê raqîsî, kur fetîsî.
- 74- Mevan ji mevan nexweş, xwedîye malê ji her du yan
nexweş.
- 75- Bazara pêşî/a yekemîn gule.
- 76- Şêr şêr e, çî jin e çî mêr e.
- 77- Dewlemendî bi hinarêye/hûnerêye, ne bi mal û peraye.
- 78- Mala têr jin, xeradibê ji bin.
- 79- Ava ser berîyê, zava bi dilê xesûyê.
- 80- Qiz qaraçî xatûn olmaz. (Keça qaraçî nabê xatûn.) (her
çiqas bejeyen vê pêşgotinê bi Tirkî bin jî di nav gelê
heremê de gelekî bikar tê.)

- 81- Şal dûr e ma mişar jî dûr e.
82- Bi roj devê xwe, bi şev dêriye xwe bigre.
83- Mar ji pungê acizbû, pung çû li devê qula mar şîhat.
84- Zor gêzera radikê.
85- Dilê dê bi kur ve, ê kur bi çiyayê Qaf re.
86- Dê û weleda (kura) şer kir,
 Bê aqila bawer kir.
87- Kero nemire heta qîfal şinbibin.
88- Mala pîrê gora pîrê.
89- Çav dijminê xwe nasdikê.
90- Te girt bernede, te berda peynekeve.

- 91- Ker tine, kurtan hazirdikê/amadeddikê.
92- **Nikarê kerê diçê li kurtan dixê.**
93- Mirî tirra nakin.
94- **Ne şuva kizinê, (şuva)**
 Ne berxê ber bizinê, (berxe)
 Ne mêtê destê jinê. (mêre).
95- **Xaltîkê jê tê behna dayîkê.**
96- Bira biraye bazar li derê haye.
97- **Hosta necar,**
 Raza wek hercar,
 Xwedê yek e, dergeh hezar.
98- **Êşa li hevalan, tîra li kendalan.**
99- Kî biwefaye, ew bav û biraye.
100- **Şerbike (sewîlk) nûye, ava cemidye.**

15.07.2006

Nûbihar 105

ŞÎRETNAME

Ji bo şakirdemin/xwendevanemin

Piştî gelek salan go tu ji jiyana xwe razîbê tê wê watê ku hejaye te ev roj jiyandin e. **Bi hedanbe/sabirbe.** Tu bizanibe ku zeman/dem diharike diçê. Derd bi hedanê têne derbaskirin. Ji bîrneke demin yê çêbibin ku tuye bikevê zor û zahmetîyede. Ev rewş şahîya teyî jiyane berbê neşikênê. **Tu bizanibe ku ê go şahîya jiyana wî hatibe şikandin yê hevî û xeyalê wî ji êne herivandin.**

Bi hêvîbe. Her dem di dile xwe de hêvîke hilanî hilêne. Ku mirov li ber xilaseke çû, tu şînbibe, vejînbibe, zîndîbibe. Ji çûbûna netirse. **Tu bizanibe ku heta mirov neçê nikarê werê.**

Berbê di jiyânêde gelek armance teyî madî û manewî hebin. Û ji bo bi destxistina va armanca dibe ku tu westandine bênê berçave xwe. **Berbe nîmete amade te nexapenin.** Tu bizanibe ku heta tu ne çênê tu nikare fêkî bidehev. Tu ji bo jiyana xwe serrastkê gavên piçûk ne avêjê yê hine dîn ji bo te li paş bihelin yê gaven mezin bi avêjin.

Heta ji te werê bê hevcedarîya miroven dî jiyana xwe bidomêne. **Lê belê bi hêle ku mirov qenciye bikin û hem tu jî qenciya bike.** Lê di qencyada xwe windaneke.

Ji tecrûbeyen mezinan fêdê bigre. Tu bizanibe ku ev tecrûbe li wana bi biha hatiye jiyandin. Ji zarokan hezbike. Ê ku ji zarokan hezbikê yê ji miroven dîn ji hezbikê. Ê ku ji mirovan hezbikê ye ji bo xwe û ji bo civakê ji bo ku bi be kesekî xwedi fêdê ye bi xebitê.

Ji kirina çewtîya netirse. Lê ji dom kirina xeletîya bazde. Ewlayîye bi mirovan bêne. Hem ewlayîye bide mirovan. Ger tu ewlayîye nedê mirovan tê di çaven wande arzanbê. **Ramanen xwe di sûka civakede arzan ne firoşe.** Zanîna xwe roj bi roj zêdebike. Tu car bi ê di destê xwe de qayil nebe. Ger ku mirov di ê destde qayil mabane ev zanin û teknolojiya ana ava nedibû. Di her firsendê de dara biçêne.

Berî hemû tiştî qiymet bide mirov a. Duvre bi de heywana, dara û nezindîya. Lê vêna jibîr neke qiymetê zêde nede ê ku ew heq/maf nekiriye. **Di parkirina zanine xwe de bi qasistî/sêwîtî tevger neke.**

Heta tu manewîyateke qewîn bi dest nexê
madiyateke pir bidest nexê. Ev rastîyeke jiyaneyê ku
madiyata bê manewî ji bo mirov hem barekî zêde û hem
derdekî xedar e. **Lê jibîrneke ku ji bo parastina
manewîyatê pêwistî bi madiyateke zexm dibe.** Tu car nebe
kolê madiyate. Tu bizanibe ku hemû hebûn ji bo jiyandina
mirovan ya bi hesanî, bi bedewî û bi tenduristîye.

**Çi bibê nebê berbê di destê te de hunerek hebê. Tu
car bê kar nemîne.** Mirovekî bê kar di nav civakede
buhaye ku maf dike bidest naxê. **Bi karê xwe re li gor şart
û dem û cîh û firsenda beşdarî kare çandî, sporî û civatî
bibe.**

Heta tu li mirovan gohdar nekê wana ne darizêne.
Berî hemû kesî “Xwe Naske”. Ger tu xwe naske ye
firsendên ku tu mirovên dî nasbikê ye bikevine destê te.
Vêna ti car jibîrneke, çêdibê ku her dem ramana te ne
rastbê. Di xeletîyada înad neke. **Ger ku rastî ji dijmine te jî
werê bipêjirêne.** Hem ragire. Naxwe te rastîye xwe bixê
tehlûkede.

**Di axaftinen xwe de cîh bide wate. Ji axaftinên
vala dûr bisekine.** Ji bo nerîna civake ya li ser te bi çavekî
neyîni çênebê.

Bixwene... hem pirtûkan bixwene hem razê
gerdûnê hem jiyane bixwene...

Mitaldarbe/merakdarbe... zanistîye, teknolojiye,
medeniyete, jiyanake mirovahî mitalbike. Ne keve pêy
hewesen vala. Tişte ku tu mital dike berbê encamên baş
bidê te. Ji tişte xisardar dûrkev, nêzîki tişte bi fêdebê.

Baş bi karbêne wext. Ger tu wext bi baş bikarbênê
temene mirov ji bo bedewtîya jiyane bi destbixe têra yekî
dike.

**Bi taybetî xwe di karekî ku huner te de hebê xwe
pêşxe. Ev na ye te di nav civakêde giranbuhabikê.**

Evna durren ji pirtûk û civînen hezaran zanaya
hatine berhevkirin. Û vena tu car jibîrneke ku buhaye
antîqa antîqavan dizanê. Tu dizanê ku ne tiştekin hemû
kevnarê dîrokî ji xeynê kevîrekî kolandin, hesinekî
tewandin...

**Hem her mirov tiştê di dikana xwe de difroşê. Ger
ku di dikana te de durr û zimrid hebin tê durr û zimrida
bifroşê. Hem ê ku ye tiştê ji te kirin jî, yê ê ku buhaye durr
û zimrida zanebin.**

Demek yê werê ku te ev rêz xwendin yê gelek dem
buhurîbin û gelek cîh yê hatibin guhartin. Ger ku rojek hat
ji jiyandina van roja poşman nebî tê we watê ku ferbûnên
te yî îro ji tere bûne rêber. Piştî salan ger hê tu nebûbê
destîtevîrek tewan di xwe de bibînê. Tu kesi tewanber
neke.

Di bawerîya xwe de jidilbe. Lê ne çavkorbe. Hem di bawerîya xwe de sist tevger neke. Wextna tê li hemberî xeletîyen ku te rast dihesibandin werê. Peywira te bidestxistina rastîyebê.

Rêz girtina mirovên mezin ê ku maf kiriye bigre. Lê serxweve neçe. Tu bizanibe mirov ji ê ku serxweve diçê heznakê. Hem xwe ne acibêne lê kêfa serkeftine xwe derxe.

Hem jibîrneke tê rojê mezin bibê. Ji bo jiyânê ku tê avabikê îro xebatbike. Karen ku tê jê poşman bê neke. Lê destê xwe ji karen baş dîr neke. Ji kirina xeletîya û çewtîya netirse. Li ji domkirina xeletîya û çewtîya dîrkeve.

Hem vêna jî ji bîr neke tişte pir baş ku mirov ji zarokên xwe re bihelê jiyane û navekî bi rûmet e.

Ji axavtinê behtir kar bike. Li mirovan gohdar be lê her gotinê bikoranê rast ne pêjirêne. Berbê mîhengenteyî jidahî hebin. Her agahîya te bihîst li mîhenga xwe xe. Mîhenga xwe ji bawerîye, ji dil, ji wicdan, ji reh, ji hîs û ji hîs avabike.

Di jiyana te de her tişt berbê bi pîvanbê. Lê jiyana xwe bi awayekî ne jiyêne. Di nav de heyecan, coş hebê. Firsende ku jiyane dane te bikarbêne.

Ji gûneha dûrkeve. Ji ber ku gûneh dile mirovan kordikin. Gûneh rengderên mirovahîye windadike. Miroven gûnehkar başîye ji nebaşîye, xeletîye ji rastîye naveqetînê.

Bi zanibe ku zanîn deryaye, tu miroven di nav deryayedeyî. Behna te biqasî zanîna te, terbiya te û marîfeta teye. Hem zanibe ku durr û gevhere heja dibine deryaya de hilanîne. Mirov biqasî zanîna xwe dikarê durra bidehev.

Li devera şerm jê dibe bi şermbê. Bizanibe ku şermî/fihêtî mirovan dilnerm dikê. Lê belê devara ku jê naye şermkirin xwe nexe zorê de.

Çêdibê ku ji van nivîsan bi hişê zaroktîyê tu ne têgihîşênê. Lê ez van gotinan ji bo pîştî salên werin dibêjim.

Ken jibîrneke. Hem jibîrneke ku girî jî manewîyata mirov geşdikê. Lê ne di ken de û ne di girî de zêde neçê. Tu bi zanibe ku hemû tişt di cihe xwe de xweş e.

Bikeve pey raza bêjeya. Li ser matematîke bi xebite. Tu bizanibe ku matematîk rava û têgihîştina mirovan pêşdixê.

Carna bi tenê bimêne. Lê tenêfîya xwe duvdirej neke. Bikeve nav mirovan. Evna ye tenêfîya te ji te bidê jibîrkirin. Her dem bi karêkîre bixebite. Evna yê tenêfîya te û diltengîya te bidawîkê.

Bi cegerbe. Tu bizanibê cegerî gelek tişte nebûyî dikê.

Her dem kevneşopîye xwe biparêze. Lê ji pêwistîye dema xwe dûr nemêne. Li gor derfetê xwe ji zanînê û teknolojiye fêde bigre.

Tu bizanibe ku sedema gelek nexweşîye madî manewîye. Ji ber vêna xwedî manewîyeke qevînbe. Her bûyer te nedê erdê.

Gelekî bixwene. Lê di xwendinêde xwe windaneke. Li hember vêna ji bo tu xwe bibînê bixwene.

Hemû qabîlyetê xwe ji bo qencîyê, rastîyê û bedewbûne bikarbêne. Hem xwe û hem mirovên dî şabike. Jibîrneke ku xizmetkirina ji bo mirovan rûmeteke mezin e. Lê xizmetê ji ê ku mafkiriye re bike.

Tu bi xwazê û nexwazê yê dem herikin, biçin. Her dem yê tê di nav xwe de bihêrê. Xwe ji bo rewşên ku yê ên amadebike. Derfetên di destê xwe de bikarbêne.

Rastfêyeke jiyânê jî her zindî çêdibê, mezindibê û dimirê. **Xwe amade bike ji bo mirineke bi rûmet û piştî mirineke bi rûmet. Lê xwe ji şahîya û kefxweşîya jî dûr nexe.** Jibîrneke ku şahî jî pîvaneke mirovahîyeye. Lê sinore şahîye jî derbasneke.

Ger tu sinorê şahîyê derbasbikê tu yê di nav civakêde giranbûna xwe windabikê.

Tu car ê ku tu afirandîye jibîrneke. Her dem navê Wî bi rûmet bêne ziman û her dem ji bo daneye Wî jê re spas/şikir bike. Hem spaske ji mirovên ku ji bo jiyane te bixine pergelekê de dixebitin û her dem wana bi rêz bêne ziman.

Ya dawî berbê li guhe te guharbê. Kesatîya xwe bi destbixe. **Ji van gotinen min ê rast ji xwe re bigre, ê xelet binaxke.**

Carna ku tu bi tene mayî yan tu diltengbûy li van rêza binere. Hem van rojen go te jiyandine yê êne bîra te.

Ji tere serkeftin û şahîya dixwazim.

10.06.2005

Nûbihar 97